

МСФЗ:

- ✓ основні засоби,
- ✓ зменшення корисності нефінансових активів,
- ✓ вплив Covid-19

Лектор: Афанасьєва Олена Олексіївна — практикуючий аудитор із сертифікатами CAP, CIPA, DipIFR ACCA, фахівець з постановки МСФЗ, викладач навчання на отримання Диплом ACCA DipIFR, CAPCIPA з МСФЗ, досвід роботи з МСФО більше 15 років.

Covid-19 та його вплив на фінансову звітність

Пандемія коронавірусу-2019 (COVID-19) впливає на економічні та фінансові ринки, а суб'єкти господарювання знаходяться в умовах, які часто пов'язані із загальним економічним спадом. Ці умови включають, але не обмежуються, наступне:

- нестабільність та падінням фінансових ринків;
- погіршення кредитування;
- проблеми з ліквідністю;
- подальше збільшення втручання уряду;
- зростання безробіття;
- значне скорочення дискреційних витрат споживачів;
- збільшення рівня запасів, скорочення виробництва через скорочення попиту;
- звільнення та відпустки та інші види реструктуризації.

Продовження цих обставин може призвести до ще більш широкого економічного спаду, який може мати тривалий негативний вплив на фінансові результати підприємства.

Пандемічна криза COVID-19 та її економічні наслідки означають, що інвестори та інші зацікавлені сторони як ніколи потребують високоякісної фінансової інформації.

З цією метою бухгалтерські компанії, регуляторні органи, організації-члени IFAC та інші швидко надали поради та вказівки щодо вимог до бухгалтерського обліку та фінансової звітності, які необхідно враховувати при складанні фінансових наслідків COVID-19 під час складання фінансової звітності.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Covid-19 та його вплив на фінансову звітність

Як і в багатьох інших країнах, вплив пандемії COVID-19 на економічне зростання України був значним. Національний банк України (НБУ) повідомив про зниження реального ВВП на 4% у 2020 році порівняно з передпандемічними оцінками зростання ВВП на 3,5% за цей період. Падіння виробництва в 2020 році було спричинено введенням жорстких заходів з охорони здоров'я в Україні та за кордоном, ослабленням внутрішнього попиту та різким падінням рівня торгівлі та інвестицій:

- довіра споживачів знизилася з 92,2% у грудні 2019 року до 60,7% у січні 2021 року
- зовнішньоторговельний оборот впав приблизно на 7,5%;
- НБУ повідомив про рекордний чистий відтік ПІІ з України у 868,2 млн доларів США у 2020 році порівняно з чистим притоком ПІІ у 5 833 млрд доларів США у 2019 році;
- у 2020 році валове формування основного капіталу (GFCF) скоротилося на 24,4%.

Covid-19 та його вплив на фінансову звітність

На бізнес та діяльність багатьох організацій вже серйозно вплинули швидке поширення COVID-19 у світі та пов'язані з цим дії уряду. На жаль, ще деякий час це стосуватиметься багатьох підприємств. Це має наслідки для їх вартості та вартості багатьох їх комерційних активів.

У цьому мінливому середовищі будь-яке зменшення довгострокових активів може суттєво зменшити прибутки у звітності. Хоча збитки від зменшення корисності відображають лише відкладений показник негативних подій, це не зменшує важливості забезпечення того, щоб звітна вартість нефінансових активів відображала належну вартість. Це включає будь-яке зниження вартості, що відображає економічний вплив COVID-19.

Команди менеджменту, які проводять тестування на знецінення, можуть вважати цю вимогу значним доповненням своєї ролі в той час, коли, як ніколи, повна увага керівництва до операцій має вирішальне значення. Це також область, яка, ймовірно, буде піддана особливому контролю та перевірці з боку зовнішніх аудиторів.

МСБО 36 Зменшення корисності активів

МСБО 36 прагне забезпечити, щоб активи суб'єкта господарювання, що звітується, обліковувалися за сумами, що не перевищують їх відшкодовувану суму.

МСБО 36 визначає відшкодовувану вартість активу як більшу з його справедливої вартості за вирахуванням витрат на вибуття (FVLCD) та його вартості у використанні (VIU). Справедлива вартість визначається зг ціна, яка була б отримана від продажу актива у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки. VIU ґрунтується на оцінці майбутніх грошових потоків, які підприємство очікує отримати від використання активу або одиниці, що генерує грошові кошти (CGU), у його поточній формі. COVID-19, ймовірно, вплине як на FVLCD, так і на VIU.

Якщо балансова вартість активу перевищує його відшкодовувану вартість, цей актив знецінюється. Потім МСБО 36 вимагає, щоб суб'єкт господарювання списав актив на суму його відшкодування та визнав збиток від зменшення корисності.

МСБО 36 вимагає, щоб як нематеріальні активи з невизначеним строком корисного використання (і будь-які нематеріальні активи, ще не готові до використання за призначенням), так і гудвіл перевірялися на предмет зменшення корисності принаймні щорічно. Для інших класів активів, які підпадають під стандарт, суб'єкт господарювання зобов'язаний перевірити актив на предмет зменшення корисності, якщо є індикатори знецінення.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

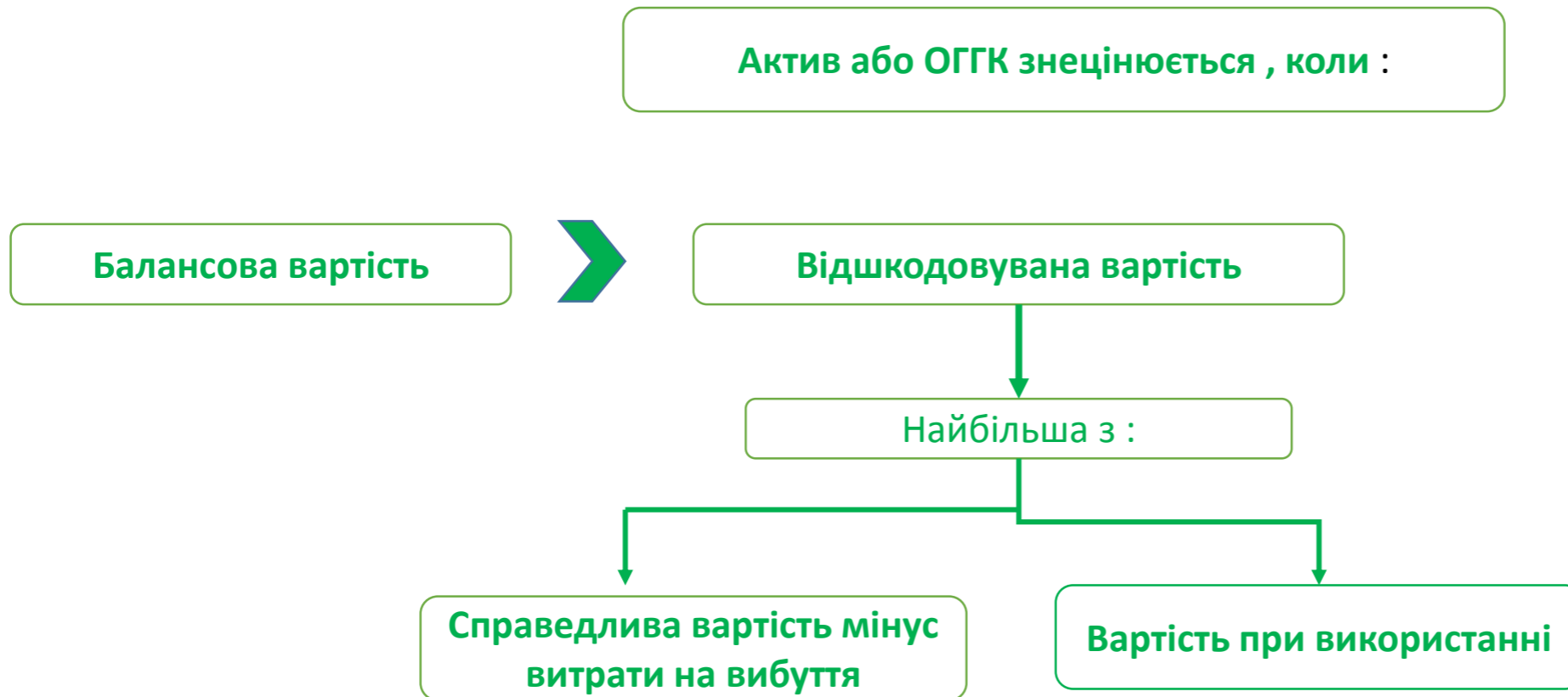

uteka.ua

uteka.ua

МСБО 36 Зменшення корисності активів

МСБО 36 Зменшення корисності активів

Збитки від зменшення корисності визнаються у прибутку або збитку, якщо вони не визнаються в іншому сукупному доході на тлі будь-якого надлишку від переоцінки, пов'язаного з активом. Збитки від знецінення, за винятком визнаних у зв'язку з гудвілом, можуть бути скасовані у наступних звітних періодах, якщо з'являться ознаки які свідчать про те, що знецінення може зменшитися або більше не існує.

МСБО 36 застосовується до основних засобів, активів на право користування, нематеріальних активи, гудвілу та інвестиційної нерухомості, що відображаються за собівартістю.

Стандарт також поширюється на фінансові активи, класифіковані як дочірні, асоційовані та спільні підприємства та обліковуються за собівартістю або за методом участі в капіталі

Коли проводити тест на знецінення

Тест на знецінення необхідний для всіх активів, що входять до сфери застосування МСБО 36, якщо присутні індикатори знецінення на звітну дату.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

МСБО 36 Зменшення корисності активів

Ознаки знецінення

Ознаки зменшення корисності активів можуть бути внутрішніми або зовнішніми. МСБО 36 вимагає зазначені нижче індикатори знецінення вважати мінімумом. Ці списки не є вичерпними, а якщо виявлені інші і ознаки знецінення, слід провести тест на знецінення.

Зовнішні джерела інформації

- є видимі ознаки того, що вартість актива зменшилася протягом періоду значно більше, ніж можна було очікувати, внаслідок плину часу або звичайного використання;
- протягом періоду відбулися зміни зі значним негативним впливом на суб'єкт господарювання або вони відбудуться найближчим часом у технологічному, ринковому, економічному або правовому оточенні, в якому діє суб'єкт господарювання, чи на ринку, для якого призначений актив;
- ринкові ставки відсотка або інші ринкові ставки доходу від інвестицій збільшилися протягом періоду, і це збільшення, ймовірно, вплине на ставку дисконту, застосовану при обчисленні вартості актива при використанні, і суттєво зменшить суму очікуваного відшкодування активу;
- балансова вартість чистих активів суб'єкта господарювання, що звітує, є більшою, ніж його ринкова капіталізація.

МСБО 36 Зменшення корисності активів

Внутрішні джерела інформації

- ✓ Докази фізичного пошкодження або застарілості активу.
- ✓ Значні несприятливі зміни в обсязі або способі використання активу (наприклад, у планах реструктуризувати або припинити діяльність, вибути актив або переглянути його строк корисного використання).
- ✓ Докази того, що економічні показники активу (відповідні операційні результати та грошові потоки) є або будуть гіршими, ніж очіувалося.

Дивіденди

Для інвестицій у дочірнє, спільно контрольоване або в асоційоване підприємство інвестор визнає дивіденди від своєї інвестиції і наявні свідчення того, що:

- балансова вартість інвестиції в окремій фінансовій звітності перевищує суми балансової вартості чистих активів об'єкта інвестування, включаючи пов'язаний з ними гудвіл, в консолідованій фінансовій звітності; або
- розмір дивідендів перевищує суму загального прибутку дочірнього, спільного або асоційованого підприємства, отриманого у періоді, за який оголошується виплата дивідендів.

МСБО 36 Зменшення корисності активів

Практична порада: актуальність ознак знецінення

Вищевказані ознаки ініціюють перевірку знецінення лише тоді, коли вони мають відношення до оцінки конкретних активів. Наприклад, може змінитися короткострокова процентна ставка, яка не впливає на суму відшкодування довгострокових активів.

Практична порада: вплив економічної невизначеності

Ознаки знецінення потенційно можуть виникнути через:

- збільшення процентних ставок;
- зміни в цінах продажу або витратах, що виникають внаслідок зміни курсів валют;
- тривала політична нестабільність; або
- економічна невизначеність, пов'язана з наслідками пандемії та рішеннями уряду.

МСБО 36 Зменшення корисності активів

Коли ідентифікується ознака знецінення, навіть якщо внаслідок цього знецінення немає збитків, може бути доцільним переглянути строки корисного використання та залишкову вартість протестованих активів, оскільки вони могли змінитися.

Події після звітного періоду

Коли докази, що стосуються знецінення, виникають після закінчення звітного періоду, але перед тим, як фінансова звітність буде дозволена до випуску, необхідно буде розглянути вимоги МСБО 10 Події після звітного періоду. МСБО 10 визначає події, які свідчать про умови, що існували в кінці звітного періоду, як коригуючі події. Події, що свідчать про умови, що виникли після закінчення звітного періоду, визнано подіями, що не коригуються. Стандарт конкретно визначає надходження інформації після звітного періоду, що вказує на знецінення активу на кінець звітного періоду, у як приклад коригувальної події.

Вказівки на зменшення корисності, що виникають після звітного періоду, які не мають підтверджень умов, що існують на звітну дату, - це події, що не коригуються. Хоча суб'єкт господарювання не повинен коригувати суми, визнані у його фінансовій звітності, для відображення подій, що не коригуються, вимагається додаткове розкриття інформації, якщо подія без коригування є суттєвою, і невідомо, що може бути обґрунтовано очікувано, що вона вплине на рішення користувачів.

Суб'єкт господарювання повинен розкрити характер події та оцінку її фінансового ефекту або заяву про те, що така оцінка неможлива.

МСБО 36 Зменшення корисності активів

Виконання тесту на знецінення – активів

Основний принцип

Тест на знецінення включає порівняння балансової вартості активу у балансі з сумою його відшкодування.

Відшкодована сума

Сума, що підлягає відшкодуванню, є більшою за справедливу вартість за вирахуванням витрат на вибуття та вартості використання.

Оцінюючи відшкодовувану суму, не завжди необхідно визначити обидві вартості – справедливу вартість мінус витрати на вибуття та вартість використання. Це тому, що якщо одна з цих сум є вище балансової вартості, тоді немає знецінення та іншу суму оцінювати не потрібно.

Практична порада: вартість використання часто перевищує справедливу вартість за вирахуванням витрат на вибуття.

Для багатьох активів, що використовуються в межах бізнесу, цінність у використанні, ймовірно, буде вищою за справедливу вартість за вирахуванням витрат на вибуття.

Наприклад, справедлива вартість за вирахуванням витрат на вибуття автотранспортного засобу може бути нижчою від його балансової вартості, але якщо він може бути вигідно використаний у бізнесі протягом його економічного життя, то це навряд чи буде знецінення.

МСБО 36 Зменшення корисності активів

Розрахунок справедливої вартості за вирахуванням витрат на вибуття

МСБО 36 повторює визначення справедливої вартості з МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості» - це ціна, яка була б отримана від продажу актива або сплачена за передачу зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки МСБО 36 визначає витрати на вибуття як додаткові витрати, які безпосередньо відносяться до вибуття актив, за винятком фінансових витрат та витрат на податок на прибуток.

Це включає судові витрати, гербовий збір та інші податки на операції, витрати на вилучення активу та прямі додаткові витрати на приведення активу у стан його продажу.

Витрати на вибуття не включають виплати робітникам при звільненні або інші витрати, пов'язані з реорганізацією бізнесу.

МСБО 36 Зменшення корисності активів

Розрахунок вартості у використанні

МСБО 36 визначає вартість у використанні як поточну вартість майбутніх грошових потоків, які очікуються отримати від активу.

В обчисленні вартості актива при використанні слід відобразити такі елементи:

- оцінку майбутніх грошових потоків, які суб'єкт господарювання очікує отримати від цього актива;
- очікування щодо можливих відхилень у сумі чи в часі цих майбутніх грошових потоків;
- вартість грошей у часі, відображену у вигляді поточної ринкової безризикової ставки відсотка;
- ціну за прийняття ризику, притаманного цьому активу;
- інші фактори, зокрема неліквідність, яку учасники ринку відображали б у визначенні вартості майбутніх грошових потоків, які суб'єкт господарювання очікує отримати від цього актива.

Застосовуючи інформацію з фінансових бюджетів / прогнозів, суб'єкт господарювання розглядає, чи відображає ця інформація обґрунтовані та прийнятні припущення та найкращу оцінку управлінський персоналом комплексу економічних умов, які існуватимуть протягом строку корисної експлуатації актива, що залишається.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

МСБО 36 Зменшення корисності активів

Практична порада: грошові потоки, пов'язані з майбутніми реструктуризаціями та поліпшеннями
Як зазначалося вище, надходження або відток грошових коштів, які, як очікується, виникнуть унаслідок майбутніх реструктуризацій або від покращення продуктивності активу не може бути включено до розрахунку вартості використання.

Таке ж врахування не застосовується при визначенні справедливої вартості активу за вирахуванням витрат на вибуття коли припущення, що підтверджують оцінку, мають бути подібними до тих, щоби були б зроблені учасниками ринку.

Наприклад, при визначенні справедливої вартості може бути розумним очікувати, що гіпотетичний покупець впровадить відповідні плани реструктуризації або капітальних видатків і врахувати це в ціні їх пропозиції.

Практична порада: прогнози грошових потоків спеціально для розрахунку вартості використання
Можливо, буде потрібно підготувати скориговані прогнози грошових потоків спеціально для цілей розрахунку вартості використання. Наприклад, коли були заплановані покращення активу при визначенні останніх бюджетів та прогнозів, може знадобитися окремий прогноз грошового потоку для виключення будь-яких доходів або витрат, що впливають із запланованого покращення.

МСБО 36 Зменшення корисності активів

Ставка дисконтування

Ставка дисконтування має бути ставкою до оподаткування, що відображає поточні ринкові оцінки тимчасової вартість грошей та ризиків, характерних для актива, на які не були скориговані оцінки майбутніх грошових потоків.

Цю ставку оцінюють за ставкою, що використовується при поточних ринкових операціях для подібних активів, або за середньозваженою вартістю капіталу суб'єкта господарювання, акції якого котируються на фондовій біржі та який має один актив (або портфель активів), подібний за експлуатаційним потенціалом та ризиками до розглядуваного актива.

Однак ставка (ставки) дисконту, які використовуються для оцінки вартості актива при використанні, не повинні відображати ризики, за якими були скориговані попередні оцінки майбутніх грошових потоків. Інакше вплив деяких із цих припущень буде врахований двічі.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

МСБО 36 Зменшення корисності активів

Практична порада: визначення ставки дисконтування - уникнення подвійного підрахунку

Визначити відповідну облікову ставку, специфічну для активів, зазвичай непросто. Як вихідний пункт суб'єкт господарювання може використовувати свою додаткову ставку позики або середньозважену вартість капіталу (WACC), з урахуванням податків та будь-яких нетипових особливостей структури капіталу підприємства. Порада спеціаліста спеціаліста не вимагається, але може бути дуже корисною.

Практична порада: розрахунок облікової ставки до оподаткування

Отримані ставки дисконтування є ставками після оподаткування. Більшість бухгалтерів використовує такі ставки в розрахунках, що призводить до викривлення вартості у використанні.

Рішення 1 - простий, але неточний спосіб

Одним з рішень цієї проблеми може бути простий перерахунок вашого ринкового курсу і податкової ставки після оподаткування, як в такій формулі:

Ставка до оподаткування = ставка з податку на прибуток / (1 - ставка податку)

Хоча цей метод дуже простий його слід використовувати рідко. Наприклад, коли активи або ЕГДС не є такими вже істотними для вашої компанії, або відхилення ставки дисконтування не призводить до суттєвих помилок у вартості використання.

Чому б не використати цей простий метод в якості основного? Головна причина полягає в тому, що в більшості випадків терміни ваших податкових платежів ніколи не збігаються зі строками вашої податкової бази (доходи і витрати). І це може призвести до суттєвої різниці у вашій реальній ставці до оподаткування та ставки до оподаткування, розрахованої таким чином.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

МСБО 36 Зменшення корисності активів

Рішення 2 - розрахунок «зверху вниз»

Якщо ви отримали ринкову ставку, яка є ставкою після оподаткування, і у вас є прогнози руху грошових коштів до оподаткування для вашого активу / ЕГДС, ви можете спробувати використовувати цей метод.

Крок 1 - Оцінити грошові потоки після сплати податків

Оцініть майбутні податкові платежі з нашого прогнозу грошових потоків до сплати податків. Робіть це за кожен рік. Але будьте обережні. Якщо ви хочете бути дуже точним, ви повинні враховувати різні податкові питання - наприклад, майбутні податкові пільги, пов'язані з активом / ЕГДС, використання майбутніх податкових збитків, тимчасовими різницями і т. Д. Просто спробуйте оцінити податкові платежі найбільш реалістично, не шляхом множення податкової бази та податкової ставки.

Відняти передбачувані майбутні податкові платежі з грошових потоків до оподаткування. Таким чином, ми отримуємо грошові потоки після сплати податків.

Крок 2 - Розрахуйте вартість використання

Потоки грошових коштів після оподаткування, дисконтовані за ставкою після сплати податків

= Грошові потоки до оподаткування, дисконтовані за ставкою до оподаткування

= Вартість використання

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

МСБО 36 Зменшення корисності активів

Визнання збитку від зменшення корисності окремого активу, крім гудвілу

Балансову вартість актива слід зменшувати до суми його очікуваного відшкодування, якщо і тільки якщо сума очікуваного відшкодування актива менша від його балансової вартості.

Таке зменшення є збитком від зменшення корисності.

Збиток від зменшення корисності слід негайно визнавати в прибутках чи збитках, якщо актив не обліковують за переоціненою вартістю згідно з іншим стандартом (наприклад, відповідно до моделі переоцінки, наведеної в МСБО 16). Будь-який збиток від зменшення корисності переоціненого актива слід визнавати як зменшення резерву з переоцінки за цим іншим стандартом.

МСБО 36 Зменшення корисності активів

Приклад: визнання збитку від знецінення активів, що не переоцінюються

Балансова вартість заводу, що обліковується за амортизованою історичною вартістю, становить 10 млн. Через несприятливу зміну на ринку товарів, які виробляє завод, відбулося знецінення активів. Його розрахована сума відшкодування становить 7 млн.

Таким чином, активи будуть списані до 7 мільйонів, а повна втрата від знецінення - 3 мільйони визнається у прибутку або збитку.

Приклад: визнання збитку від знецінення переоцінених активів,

Балансова вартість заводу, на який поширюється політика переоцінки, становить 10 млн. Його амортизована історична вартість становить 8 млн. Під час переоцінки накопичена сума у 2 млн в резерві переоцінки в капіталі. Завод стає знеціненим через несприятливу зміну ринку товарів, які він виробляє. Його сума, що підлягає відшкодуванню, становить 7 мільйонів.

Таким чином, фабрика буде списана до 7 млн. Перші 2 млн від втрати від знецінення - зменшує суму, накопичену у власному капіталі за статтею резерву переоцінки відносно активу - визнається в іншому сукупному доході.

Решта 1 млн - збиток від зменшення корисності визнається у прибутку або збитку.

Подальша оцінка

Після визнання збитку від зменшення корисності нарахування амортизації актива слід коригувати в майбутніх періодах для розподілу переглянутої балансової вартості активу за вирахуванням його ліквідаційної вартості (якщо вона є) на систематичній основі протягом строку корисної експлуатації, що залишається.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

МСБО 36 Зменшення корисності активів

Розподіл збитків від зменшення корисності активів GGU

Якщо балансова вартість GGU перевищує її відновлювану вартість, повинні бути визнані збитки від зменшення корисності.

Збитки від зменшення корисності розподіляються для зменшення балансової вартості активів GGU (або групи CGU) у такому порядку:

- по -перше, гудвіл, розподілений у CGU (або групі CGU); та
- потім до інших активів GGU (або групи GGU) пропорційно, на основі балансової вартості кожного активу, але за умови обмеження, розглянутого нижче.

Збитки від зменшення корисності визнаються так само, як і збитки від знецінення на окремі активи, залежно від того, чи були активи GGU переоцінені в минулому.

Збитки від зменшення корисності, віднесені до активів у CGU, не можуть зменшити балансову вартість актив нижче з:

- його справедливої вартості за вирахуванням витрат на вибуття;
- його вартості у використанні; та
- нуля.

Сума збитку від зменшення корисності, яка в іншому випадку була б віднесена до активу має бути розподілена пропорційно до інших активів GGU (групи GGU).

Чи є COVID-19 показником знецінення на звітну дату?

З моменту оголошення глобальної пандемії на початку 2020 року підприємствам потрібно було розглядати COVID-19 як потенційний показник знецінення для цілей фінансової звітності.

Багато країн вживають жорстких заходів для стримування поширення коронавірусу COVID-19. Ці заходи істотно вплинули на економічну активність та настрої, порушивши ділову діяльність компаній у всьому світі.

Компанії повинні оцінити, чи потенційно вплив COVID-19 призвів до зменшення активності. Для більшості компаній економічні ефекти, ймовірно, спровокують перевірку на знецінення довгострокових активів та інших груп активів. Оцінки майбутніх грошових потоків та прибутку, ймовірно, значною мірою залежать від прямого чи непрямого впливу пандемії.

Спалах COVID-19 та вплив на економіку в цілому чинять безпрецедентний тиск на підприємства. Короткострокові пріоритети бізнесу та фокус діяльності будуть зосереджені на управлінні грошовими потоками та потенційних проблемах, що діють постійно. Однак слід також звернути увагу на вартість активів та вимогу врахувати, чи вони знецінені. Особливу увагу слід приділити тим суб'єктам господарювання, які мають великі залишки основних засобів, гудвілу та/або нематеріальних активів.

Тимчасове припинення діяльності або миттєве зниження попиту, або цін та рентабельності - це явно події, які можуть свідчити про зменшення корисності. Однак скорочення економічної активності та зниження доходів, ймовірно, вплинуть майже на будь-яке підприємство, та також можуть свідчити про зменшення корисності.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Чи є COVID-19 показником знецінення на звітну дату?

МСБО 36 застосовується до різноманітних нефінансових активів, включаючи основні засоби, активи права користування, нематеріальні активи та гудвіл, інвестиційну нерухомість, оцінену за собівартістю, та інвестиції в асоційовані підприємства та спільні підприємства.

МСБО 36 наводить приклади показників ініціюючих знецінення подій, включаючи:

- коли протягом періоду (або відбудеться найближчим часом) на ринку або в економічному середовищі, в якому працює компанія, відбулися значні зміни, і ці зміни матимуть несприятливий вплив на компанію; та
- коли балансова вартість чистих активів компанії перевищує її ринкову капіталізацію.

Наслідки COVID-19 спричинили значне погіршення економічних умов для багатьох компаній та збільшення економічної невизначеності для інших, що може стати провокуючими подіями для зменшення корисності активів.

Деякі сектори зазнали значного впливу - напр. подорожі, туризм, розваги, роздрібна торгівля, страхування та освіта.

Компанії у видобувних галузях також могли мати значний вплив на зниження цін на товари, а компанії в країнах, які економічно залежать від цих товарів, також можуть бути схильні до більшого ризику несприятливих економічних наслідків.

Деякі види інвестиційної нерухомості (та активи у праві користування, що впливають з орендованої нерухомості)-напр. роздрібною та промисловою нерухомості-може істотно постраждати від COVID-19. Орендарі, які були змушені призупинити діяльність, можуть не мати змоги платити орендну плату найближчим часом або можуть попросити переглянути умови зниження орендної плати. Вони також можуть стати менш кредитоспроможними. Подібні міркування також стосуються компаній, які орендують активи (наприклад, літаки та морські судна) в транспортному секторі.

Які показники найбільш актуальні для пандемії COVID-19?

Детальні приклади показників зменшення корисності включені до МСБО (IAS) 36. Найбільш релевантні показники наведені нижче.

Зовнішні показники:

- спостережувані показники зменшення вартості;
- під час пандемії відбулися значні зміни, які негативно вплинули на суб'єкт господарювання, його економічне середовище чи ринок;
- балансова вартість чистих активів підприємства перевищує його ринкову капіталізацію.

Внутрішні показники:

- активи стають бездіяльними;
- докази того, що економічні показники гірші, ніж очікувалося;
- плани вибуття активу;
- плани реструктуризації.

Враховуючи поширеність певних показників, керівництву необхідно розглянути та ретельно документувати ці фактори разом з наслідками, які вони можуть мати для фінансової звітності.

Які показники найбільш актуальні для пандемії COVID-19?

Зокрема, в умовах пандемії найбільш поширеними є такі показники:

I. Обмеження щодо виробництва

Фактори, які якимось чином обмежують можливості вашої компанії виробляти товари чи послуги та таким чином завершувати ваш операційний цикл, наприклад:

- ✓ неефективне функціонування ланцюгів поставок , обмежена доступність транспортування, отже, переривання безперебійних поставок сировини до вашої компанії, яка спричиняє незадіяні потужності та зниження виробництва;
- ✓ внутрішні перешкоди у виробництві, наприклад, частина вашої робочої сили повинна залишатися вдома під час карантину , і ніхто (або менша кількість людей) не може керувати машинами та керувати виробництвом. Також обмеження кількості людей на певній площі (наприклад, не більше 1 особи на 15 м²) може вплинути на виробничий процес;
- ✓ підвищення витрат на виробництво , наприклад, вам потрібно придбати гігієнічні засоби, такі як дезінфікуючі засоби, захисні маски, респіратори, тести на Covid-19 тощо, що знижує рентабельність.

Які показники найбільш актуальні для пандемії COVID-19?

II. Обмеження ПРОДАВАТИ

Тут будь -які фактори якимось чином обмежували можливості вашої компанії розповсюджувати та/або продавати ваші товари та послуги кінцевим споживачам, наприклад:

- ✓ закриття бізнесу внаслідок державних заходів, наприклад, уряд змусив закрити ресторани, спортивні центри, театри, кінотеатри;
- ✓ обмеження на подорожі спричинили різке зменшення кількості туристів; авіаперевезення в певні періоди впали більш ніж на 90% тощо;
- ✓ низька рентабельність, оскільки клієнти вимагають знижки через їхню нижчу здатність платити повні ціни.

Які активи можуть зазнати найбільшого впливу?

Ймовірно, це вплине на довгострокові активи. До них належать:

- активи у праві користування, що випливають з договорів оренди;
- майно, машини та устаткування;
- нематеріальні активи.

Як згадувалося, МСБО 36 вимагає, щоб ці активи перевірялися на предмет знецінення при виявленні показників знецінення. Це тестування проводиться для окремих активів, якщо вони генерують надходження грошових коштів в значній мірі незалежно. Щодо інших активів та гудвілу, тестування проводиться переважно шляхом посилання на CGU, до якого належить цей актив. У деяких випадках можна достовірно оцінити справедливу вартість за вирахуванням витрат на вибуття активів (FVLCD) на рівні окремих активів, але вартість у використанні (VIU) лише на рівні CGU. Якщо оцінка FVLCD показує відсутність знецінення, тестувати CGU не потрібно.

Суб'єкти господарювання можуть мати активи, які підлягають тестуванню на знецінення, які не кваліфікуються як довгострокові активи та не є фінансовими активами. Ці активи слід оцінити на предмет знецінення, оскільки на них може вплинути COVID-19, особливо там, де ці суми відображають історичні операції з третіми сторонами, де кредитоспроможність цих третіх сторін зараз поставлена під сумнів. Наприклад, суб'єкт господарювання може здійснити передоплату за товари чи послуги, але контрагент більше не зможе їх надати або повернути платіж.

Які активи можуть зазнати найбільшого впливу?

Тест оренди та знецінення

Звертаю вашу увагу на договори оренди.

Наразі ви вже мали впровадити МСФЗ 16 «Оренда», оскільки це було обов'язковим з 1 січня 2019 року.

В результаті у вашому балансі ви могли побачити нові активи-активиз права використання (ROU).

Деякі активи ROU не були в балансі до МСФЗ 16, особливо якщо у вас була операційна оренда з усіма витратами, визнаними прямо у прибутку або збитку.

Попередження: Ви також повинні перевірити активи ROU на предмет знецінення!

Так, на жаль, поєднаний ефект МСФЗ 16 та пандемії - це необхідність проведення ще більшого обсягу тестування на знецінення.

З іншого боку-якщо ви додасте актив ROU до одиниці, що генерує грошові кошти (CGU), це загалом НЕ змінить справедливую вартість CGU, але це змінить балансову вартість CGU, отже, існує потенційне зменшення корисності.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Як COVID-19 вплине на тест на знецінення?

Сума відшкодування є більшою за VIU та FVLCD. COVID-19 часто впливає на обидві суми. Багато організацій починають з оцінки VIU. Це тому, що якщо VIU перевищує балансову вартість, немає необхідності визначати FVLCD (і навпаки). Однак, якщо VIU вказує на збиток від знецінення, тоді також слід оцінити FVLCD - якщо факти та обставини не вказують на те, що FVLCD не буде суттєво вищим за VIU або його неможливо оцінити достовірно.

Основними складовими елементами оцінки VIU є прогнози грошових потоків, безризикова ставка дисконтування та коригування з урахуванням мінливості, невизначеності та інших факторів, які учасники ринку відобразатимуть у ціноутворенні активу або CGU.

На ці коригування також вплине COVID-19. МСБО 36 дозволяє відобразити ці коригування одним із двох способів: коригуванням облікової ставки або коригуванням грошових потоків (включаючи припущення щодо довгострокового зростання).

У звичайні часи підхід з обліком ставки дисконтування з урахуванням ризику є більш типовим. Однак, враховуючи дуже високий рівень поточної невизначеності, підхід до очікуваних грошових потоків з урахуванням ризику часто є кращим, оскільки він передбачає більш чітке врахування більш широкого діапазону можливих майбутніх результатів, ніж зазвичай.

Який би підхід не використовувався, керівництво повинно забезпечити, щоб результат відображав ризики, невизначеність та інші фактори, які могли б вплинути на цінові рішення учасників ринку. Не менш важливо забезпечити узгодження понять грошового потоку та облікової ставки, щоб не відбувалося подвійного підрахунку ризиків COVID-19.

Як COVID-19 вплине на тест на знецінення?

Оцініть безперервність діяльності перед будь-яким тестуванням!

Перш ніж почати працювати над будь-яким тестом на знецінення, ви повинні дійсно оцінити, чи діюче підприємство все ще продовжує діяти.

Тобто - оцінити, чи зможе компанія вижити наступні 12 місяців після закінчення звітного періоду. Закриття бізнесу та повна втрата доходів можуть мати руйнівні наслідки для самого бізнесу, і надзвичайно важливо оцінити здатність виживати.

Так, уряд може обіцяти компенсації, але насправді - чи будуть вони отримані вчасно?

Чи зможете ви виплачувати заробітну плату своїм працівникам з власного джерела грошей, не покладаючись на уряд? Або вас змусять звільнити деяких людей? Чи це поставить під загрозу поточні операції, що триватимуть у майбутньому?

Але це дуже неприємні та стресові часи, тому ми повинні критично та реалістично подумати про них.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Як COVID-19 вплине на тест на знецінення?

Використання FVLCD як суми відшкодування

Через наслідки COVID-19 для світових цін на активи, наявності капіталу та апетитів до ризику учасників ринку, ціна, яку суб'єкт господарювання отримає, скажімо, 30 червня 2021 року за актив, може бути значно нижчою за ціни, які він міг отримати на попередні дати. Тому ці «зменшення цін COVID-19» можуть видатися «продажем у стресі», що потребує коригування у оцінці справедливої вартості.

Однак, крім крайніх випадків, таке зниження вартості не слід коригувати через брак поточної інформації або падіння торгів. Значне зниження цін в певний момент часу є наслідком оцінки справедливої вартості, яка є поточною сумою на кінець періоду. Подібним чином, той факт, що могло бути значне зменшення обсягів торгів певним активом, котируваним на публічному ринку, не означає, що доцільно ігнорувати котирувальну ціну "рівня 1".

Через труднощі при визначенні FVLCD, для підприємств, де це можливо, більш практичним є використання VIU як відновлюваної суми.

Варто також зазначити, що оцінки FVLCD, проведені з використанням моделі дисконтованого грошового потоку, ймовірно, включатимуть значні вхідні дані, що не підлягають спостереженню (рівень 3), які потребують конкретного розкриття інформації.

Як COVID-19 вплине на тест на знецінення?

При оцінці FVLCD слід, наскільки це можливо, посилатися на видимі операції, операції «витагнутої руки». Ціни на продаж активів або груп активів у відсутності ринку можуть не відображати ціни звичайних операцій. У нинішніх умовах визначення поточної справедливої вартості може бути складнішим через відсутність останніх операцій між учасниками ринку, як це визначено у МСФЗ 13 «Визначення справедливої вартості».

Якщо керівництво використовує методику оцінки для оцінки FVLCD, вихідні дані та припущення повинні представляти лише таку інформацію, яка була б доступна учасникам ринку на звітну дату.

Інформація, недоступна на звітну дату (на основі звичайного доступу та належної перевірки щодо операції, що стосується активу (-ів), про які йдеться) не може вплинути на справедливую вартість. Коли для оцінки справедливої вартості використовуються не відкриті дані, керівництву необхідно оцінити, як наявна інформація про пандемію COVID-19 на звітну дату вплине на цінові рішення учасників ринку.

Як COVID-19 вплине на тест на знецінення?

На яку вартість вплив COVID -19 може бути вищим - FVLCD або VIU?

Незважаючи на те, що характер грошових потоків, які можуть бути включені до FVLCD, має потенціал зростання, наприклад, надходження грошових коштів, пов'язані з експансивними капітальними видатками, фундаментальний принцип полягає в тому, що грошові потоки FVLCD відображають очікування учасника ринку.

Якщо настрої ринку вказують на те, що учасник ринку може бути більш песимістичним, ніж керівництво, у своїй оцінці бізнесу з огляду на підвищений рівень невизначеності, можливо, що FVLCD може бути нижчим за VIU.

Під час оцінки знецінення суб'єктам господарювання може знадобитися розрахувати як VIU, так і FVLCD, якщо звичайний використаний метод не підтримує балансову вартість активу або CGU. Якщо між VIU та FVLCD є значні відмінності, їх слід розуміти та розкривати.

Для більшості нефінансових активів компаніям дуже складно визначити їх справедливу вартість, і тому вони вибирають другу вартість - вартість у використанні.

Тим не менш, нагадаю вам кілька моментів з цього приводу:

Щоб визначити справедливу вартість активу, слід дотримуватись стандарту МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості»; Цей показник НЕ є специфічним для суб'єкта господарювання, але відображає поточні ринкові умови.

Дослідіть загальний рівень цін та ціни на подібні/ідентичні активи на ринку, якщо такі є - вони зросли чи знизилися?

Однак більшість компаній, що виконують перевірку на знецінення, зосередяться на визначенні вартості використання, оскільки у багатьох випадках ринкова інформація про конкретний актив недоступна.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Як COVID-19 вплине на облікову ставку?

Ймовірно, у поточній ситуації визначити облікову ставку з урахуванням ризику буде набагато складніше. Нинішня мінливість на фінансових ринках створює додаткові труднощі для цього процесу, оскільки параметри, що використовуються для оцінки облікових ставок, стають більш непередбачуваними. Значення припущень, які були дещо врегульовані в минулому, такі як використання дохідності довгострокових державних облігацій як показник безризикової ставки, можуть більше не бути доречними. Це означає, що, як ніколи, дисконтні ставки потрібно оцінювати після ретельного огляду:

-поточних ринкових умов

-будь -яких вказівок, наданих ринковими доказами вартості порівнянних суб'єктів господарювання або їх активів, що підлягають оцінці.

З огляду на недавню мінливість ринків капіталу, ймовірно також, що вартість власного капіталу може зрости (внаслідок збільшення ризику, пов'язаного з прогнозами з огляду на підвищену невизначеність).

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Як COVID-19 вплине на облікову ставку?

COVID-19 може мати значний вплив на безризикову ставку та на специфічні ризики підприємства (наприклад, ризик фінансування, ризик країни та ризик прогнозування), що використовуються у визначення відповідної ставки дисконтування для дисконтування майбутніх грошових потоків.

Безризикова ставка, як правило, базується на дохідності державних облігацій, що є тієї самої або подібної тривалості, що і грошові потоки активу або CGU. В певних юрисдикціях, дохідність за довгостроковими державними облігаціями знизилася у 2020 році.

Однак зменшення безризикової ставки внаслідок зниження дохідності на державні облігації не можуть обернутися зниженням облікової ставки компанії у зв'язку з можливим збільшенням кредитних та/або інших премій за ризик.

Ставка дисконтування, яка буде використовуватися, є оцінкою ставки, яку учасник ринку очікував би від не менш ризикованих інвестицій. Отже, оскільки ризик та невизначеність щодо майбутніх наслідків пандемії COVID -19 не відображаються у прогнозованих грошових потоках тестуваного CGU, вони повинні бути відображені у застосованій обліковій ставці.

Як пандемія вплине на прогнози грошових потоків?

У ці невизначені часи керівництво може зіткнутися зі значними труднощами у підготовці бюджетів та прогнозів, необхідних для оцінки відшкодовуваної вартості активу (або GGU).

Керівництво може визначити, що використання зваженого підходу до очікуваних грошових потоків є найефективнішим засобом відображення невизначеності пандемії COVID-19 у її оцінках суми відшкодування. Цей підхід відображає всі очікування щодо можливих грошових потоків замість єдиного очікуваного результату. Наприклад, грошовий потік може становити 100, 200 або 300 д.е. з ймовірністю 10%, 60% та 30% відповідно. Це дає в підсумку очікувані грошові потоки у сумі 220 д.е. ($100 \cdot 10\% + 200 \cdot 60\% + 300 \cdot 30\%$).

Хоча підхід до очікуваного грошового потоку в значній мірі залежить від присвоєння ймовірностей оцінкам майбутніх грошових потоків, все ж такі судження щодо вхідних даних можуть бути більш прозорими та легше пов'язаними з комерційними очікуваннями, що лежать в основі, ніж додавання премії за ризик "COVID-19" до ставки дисконтування, яка може бути більш довільною і для якої немає доказової бази для підтвердження коригування. МСБО 36 вказує, що оцінки, середні та інші обчислювальні скорочення також можуть бути використані для забезпечення розумного наближення більш детальних обчислень. Однак використання таких наближень слід ретельно оцінити з урахуванням рівня ризику існування збитку від знецінення активів, що перевіряються.

Як пандемія вплине на прогнози грошових потоків?

Ключові принципи, які слід мати на увазі:

- ✓ Орієнтовні грошові потоки та облікові ставки повинні бути вільними як від упереджень, так і від факторів, не пов'язаних з активом, про який йдеться.
- ✓ Оцінювані грошові потоки повинні відображати діапазон можливих результатів, а не єдиний очікуваний результат.
- ✓ Прогнози грошових потоків повинні відображати умови, що існують на звітну дату, та базуватися на останніх фінансових бюджетах/ прогнозах, затверджених керівництвом на відповідному рівні, що охоплюють максимальний період у п'ять років, якщо не можна виправдати більш тривалий період. У ці невизначені часи надійні детальні бюджети можуть бути доступні лише на короткий період.

Прогнози грошових потоків після періоду, охопленого останніми бюджетами/прогнозами, слід оцінювати шляхом екстраполяції прогнозів на основі бюджетів/прогнозів, використовуючи постійний або зменшуючий темп зростання протягом наступних років, якщо тільки не можна обґрунтувати збільшення темпу на основі об'єктивної інформації про моделі протягом життєвого циклу продукту чи галузі. Цей темп зростання не повинен бути надмірно оптимістичним і не повинен перевищувати середньостроковий темп зростання для продуктів, галузей чи країни, у яких суб'єкт господарювання працює, або для ринку, на якому використовується цей актив, якщо тільки не встановлення більш високих темпів можна виправдати. У деяких випадках може бути доцільним, щоб темпи зростання були нульовими або від'ємними.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Як пандемія вплине на прогнози грошових потоків?

Майбутні грошові потоки слід оцінювати за активом у його поточному стані і не повинні включати приблизні майбутні надходження чи відтоки грошових коштів, які, як очікується, виникнуть унаслідок покращення чи підвищення продуктивності активу чи майбутньої реструктуризації (коли сума відшкодування визначається як вартість у використанні).

Середньозважена вартість капіталу (WACC) суб'єкта господарювання може бути використана як відправна точка для оцінки ринкової ставки дисконтування, але потім це має бути скориговано відповідно до того, як ринок буде оцінювати грошові потоки одиниці, що генерує гроші (якщо цей ризик не є вже включеним до розрахункових грошових потоків).

При розгляді базових індивідуальних вхідних даних у традиційній моделі ціноутворення на капітальні активи ("CAPM") слід враховувати взаємодію між вхідними даними (тобто припущення про безризикову ставку та премію за ризик власного капіталу) та те, як можна компенсувати зміни в деяких вхідних ресурсах через зміну інших вхідних даних. Очікування падіння безризикового середовища не обов'язково означає низьку вартість капіталу. Слід бути обережним щодо узгодженості даних, що готуються, і порівняти їх, щоб уникнути подвійного підрахунку або пропуску деяких даних.

Як пандемія вплине на прогнози грошових потоків?

Що стосується пандемії Covid-19, то ситуація дуже нестабільна та непевна, і вам потрібно це враховувати, складаючи свої прогнози.

З цієї причини у ваших прогнозах слід розглядати декілька сценаріїв із ймовірністю настання, а НЕ поодинокий сценарій.

У ваших прогнозах грошових потоків вам слід особливо враховувати такі речі, як:

- ✓ Вплив державних заходів щодо запобігання розповсюдженню - закриття та їх тривалість, серйозність закриття, обмеження операційної спроможності...
- ✓ Зріст вартості операцій - можливо, вам доведеться придбати нові гігієнічні засоби, найняти новий медичний персонал ...
- ✓ Очікувані компенсації втрачених доходів урядом, якщо такі є
- ✓ Сила ваших конкурентів - чи виживуть вони?
- ✓ Зміни попиту на ринку - якщо ви виробник продуктів харчування, то, мабуть, все в порядку, адже всім потрібно їсти. Але якщо ви керуєте авіакомпанією...

Як пандемія вплине на прогнози грошових потоків?

Приклад розрахунку VIU: Кілька сценаріїв

Скажімо, уряд стежить за ситуацією з поширенням вірусу та складає короткострокові плани закриття несуттєвих підприємств.

Ви керуєте мережею фітнес-центрів, і станом на 31 жовтня 2020 року вони були закриті вже 4 тижні, і уряд планує їх знову відкрити залежно від випадків зараження.

Виходячи з попереднього досвіду за останні 4-5 місяців, можна припустити наступне:

У найкращому випадку уряд знову відкриє фітнес-центри одразу після 1 січня 2021 року, однак максимальна кількість відвідувачів обмежена 50% місткості. Ви зможете повернутися до повної потужності лише після того, як вакцина буде доступна і принаймні 60% людей зроблять щеплення- що мало ймовірно до 2022 року. Ймовірність становить 20%.

За нейтральним сценарієм уряд знову відкриє фітнес-центри 1 березня 2021 року, коли буде доступна вакцина та/або лікування. Тим не менш, ви припускаєте, що існуватимуть обмеження та умови для відвідування центрів, і в результаті ви все одно працюватимете з 50% місткістю до кінця 2021 року. Ймовірність становить 70%.

У найгіршому випадку уряд знову відкриє фітнес-центри лише після того, як 60% людей зробить щеплення, що станеться не раніше 2022 року. Ймовірність становить 10%.

Додаткова інформація:

Середньомісячний дохід вашої мережі становить 70 000 д.е., середньомісячні постійні витрати - 35 000 д.е., середньомісячні змінні витрати - 15 000 д.е.

Уряд пообіцяв компенсацію у розмірі 20% втраченого доходу в результаті повного закриття, і ви впевнені, що маєте на це право.

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Як пандемія вплине на прогнози грошових потоків?

Наведена нижче таблиця підсумовує використання сценарію з кількох випадків для прогнозування грошових потоків на 2021 рік. Насправді вам слід розділити розрахунок на окремі одиниці, що генерують грошові кошти, але давайте будемо простішим тут і проілюструємо використання декількох сценаріїв у моделях дисконтованих грошових потоків:

Грошовий потік	Оптимістичний сценарій	Нейтральний сценарій	Песимістичний сценарій
Дохід в 2021р	420 000 (50%*70 000*12)	350 000 (50%*70 000*10)	0
Витрати в 2021р	-510 000 (35 000+15 000*50%)*12	-495 000 (35 000*12+15000*50%*10)	-420 000 (35 000*12)
Компенсації від держави	0	28 000 (20%*2*70 000)	168 000 (20%*12*70 000)
Чистий ГП	- 90 000	- 81 900	252 000
Ймовірність	20 %	70%	10%
Зважена сума	-18 000	-81 900	-25 200

Таким чином, очікувана вартість чистих грошових потоків у 2021 році на основі кількох сценаріїв становить-125100 (-18 000-81 900-25 200).

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

Як пандемія вплине на прогнози грошових потоків?

Щоб оцінити вплив COVID-19 на прогнозовані грошові потоки, необхідно буде прийняти ряд суттєвих суджень. Нижче викладено деякі ключові припущення, над якими слід подумати.

COVID-19 спад економіки

Невідомо, скільки триватиме період спаду. На це впливатимуть різноманітні фактори, включаючи обмеження уряду, потенціал «другої хвилі» та інші фактори. Найкраща оцінка періоду спаду повинна бути зроблена на основі інформації, доступної на кінець періоду.

На грошові потоки може вплинути дохід, який отримує бізнес, та витрати, які він несе. Деякі речі, над якими слід подумати, включають:

Дохід

- Вплив державних обмежень
- Зміна звичок споживачів та вплив на попит
- Порушення ланцюгів поставок, що впливають на доступність продукції
- Відповідь бізнесу та адаптація до ринкових змін, тобто припинення виробництва та/або нові продукти чи послуги
- Стимулювання уряду

Витрати

- Виробничі потужності, наприклад вплив соціального дистанціювання, обмежень на поїздки та хвороби працівників
- Реструктуризація бізнесу
- Вплив на ланцюжки поставок

Наші спостереження: Вплив спаду на операції буде залежати від галузі, в якій працює суб'єкт господарювання. Для диверсифікованого бізнесу з різними потоками доходів період спаду може змінюватися для кожного потоку доходу.

Як пандемія вплине на прогнози грошових потоків?

Відновлення

Після спаду настане період відновлення, коли підприємницькі операції поживляться і рухатимуться до нової норми. Суб'єктам господарювання потрібно буде оцінити:

- Період відновлення
- Темпи відновлення.

Ступінь тяжкості впливу подій, пов'язаних з COVID-19, буде залежати від суб'єкта господарювання, галузі промисловості та юрисдикції. В результаті суб'єкти господарювання можуть передбачати різні схеми відновлення. Очікування, що стосуються періоду та темпів відновлення, можуть залежати від періоду перебування суб'єкта господарювання в економічному спаді та наслідків поступового відкриття економік до кінця періоду.

Чи можна продовжити період прогнозованих грошових потоків понад 5 років?

Для підходу VIU прогнози грошових потоків повинні охоплювати максимум 5 років, якщо тільки не можна виправдати більш тривалий період. Можливий додатковий ризик прогнозування при оцінці грошових потоків, що перевищують 5 років, та при розгляді відповідних коригувань ризику.

Наші спостереження: Очікуваний період відновлення для окремих суб'єктів господарювання та секторів дуже широкий, а оцінки постійно змінюються. Наразі ми бачимо цілий ряд очікувань відновлення для секторів, починаючи з 2021 року до 2024 року. Тому ми передбачаємо, що більшості суб'єктів господарювання не потрібно буде продовжувати прогнози грошових потоків понад 5 років, однак у цьому можуть бути винятки, наприклад як більш постраждалі сектори, які потребують жорсткого прогнозування.

Як пандемія вплине на прогнози грошових потоків?

Майбутній стан.

Існує багато дискусій щодо того, як буде виглядати «нова норма» та чи розумно очікувати, що операції повернуться до рівнів, які відповідають до COVID-19.

Суб'єктам господарювання необхідно буде розглянути, чи очікується стійка зміна попиту на товари чи послуги, які вони надають, та ресурси, необхідні для підтримки бізнесу в майбутньому, і як це впливає на доходи та витрати. Суб'єкти господарювання повинні бути збалансованими у своїй оцінці, а припущення повинні бути підкріплені інформацією, доступною на кінець періоду. Бути надмірно песимістичним, коли це може бути "рано говорити", може призвести до неправильного визнання або завищення знецінення, а надмірний оптимізм може спричинити невизнання або заниження знецінення.

Деякі ключові області, над якими слід подумати, можуть включати:

- Способи роботи - Чи стає віддалена робота новим нормальним явищем, а офіс - винятком?
- Робоча сила - Чи повернуться переміщені робочі місця? Чи прискориться автоматизація? Це буде особливо актуально, коли проводиться реструктуризація бізнесу.
- Цифрова комерція - це переломний момент для панування цифрової економіки над фізичною? Споживчі звички можуть назавжди змінити форсування трансформації бізнесу.
- Ланцюг поставок та виробництво - Чи повернуться існуючі ланцюжки поставок до нормального стану чи будуть змінені? Суб'єкти господарювання можуть диверсифікувати свій ланцюжок поставок, щоб зменшити залежність від однієї країни, побачивши вплив на вартість операцій.

Як пандемія вплине на прогнози грошових потоків?

- Глобалізація - Чи будуть країни все більше шукати процвітання всередині? Суб'єкти господарювання можуть дедалі більше виробляти товари на місцевому рівні та використовувати місцеву робочу силу для підвищення стійкості до руйнівних подій, однак потенційно ціною обмеження потоку талантів через кордон. Існує багато можливих результатів, однак грошові потоки, що підлягають відшкодуванню, можуть відображати лише те, що обґрунтовано очікується на кінець періоду на основі обґрунтованих.

Приклад

Суб'єкт господарювання оцінює ресторан як CGU з метою перевірки знецінення. 23 березня 2020 року країна перейшла на обмеження першого рівня, що вимагає закриття всіх ресторанів. 30 червня 2020 року ресторан знову відкрився, проте не працює на повну потужність через обмеження соціального дистанціювання. Нижче наведені основні сфери невизначеності при прогнозуванні майбутніх грошових потоків:

- Період спаду та дохід під час спаду;
- Період відновлення та дохід під час відновлення;
- Майбутній стаціонарний стан.

Як пандемія вплине на прогнози грошових потоків?

Варіант 1: Найімовірніший підхід до руху грошових коштів

Оцінка ґрунтується на єдиному "найбільш ймовірному" грошовому потоці, а ризик невизначеності грошового потоку скоригований з урахуванням облікової ставки. Вартість використання становить 1 031 000 доларів США, виходячи з таких припущень:

	Найбільш ймовірні припущення щодо грошових потоків
Падіння	-1 080 000 доларів доходу на рік (Зменшення доходу до COVID 19 на 10%) - Спад до кінця середини 2021 року
Відновлення до стабільного стану	-відновлення до середини 2022року -відновлення відбувається стабільно
Майбутній стабільний стан	-Дохід від обідів в розмірі 900 000 доларів США на рік (повернення до доходу до COVID 19) - Виручка на винос 330 000 доларів США (10% збільшення надходжень до COVID-19)
Ставка дисконту	14%: Включаючи коригування на ризик невизначеності грошових потоків
Зростання	2,5%
Інші припущення	Валовий прибуток становить 20%, операційні витрати дорівнюють 10% доходу

Як пандемія вплине на прогнози грошових потоків?

Варіант 2: Підхід до очікуваного грошового потоку

Оцінка базується на множинних імовірних грошових потоках. Ризик невизначеності грошових потоків відображається у грошових потоках, тому дисконтна ставка виключає ризик невизначеності грошових потоків. Використовувана вартість становить 1 053 000 дол. США1 на основі таких припущень:

	Песимістичний	Базовий	Оптимістичний
Падіння	-дохід у розмірі 600 000 на рік -Падіння завершується до кінця 2021 р.	-1 080 000 дохід на рік - Падіння завершується в середині 2021 р.	-Падіння завершується в середині 2020 року
Відновлення до стабільного стану	-Відновлення до 2024 року - Відновлення поступово пришвидшується до 2024 р	-Відновлення до середини 2022 р - Відновлення стабільне	-Відновлення до середини 2021 року - Відновлення починається швидко і сповільнюється
Майбутній стабільний стан	-630 000 за обіди за рік. - Виручка на винос 270 000	- 900 000 за обіди на рік. - Виручка на винос 330 000	-900 000 за обіди на рік. - Виручка на винос 360 000
Ставка дисконту	12%: Немає коригування щодо ризику невизначеності грошових потоків		
Зростання	2,5%		
Інші припущення	Валовий прибуток становить 20%, операційні витрати дорівнюють 10% виручки		
Чистий грошовий потік	794 000	1 159 000	1 194 000
Ймовірність	30%	60%	10%

Як пандемія вплине на прогнози грошових потоків?

Коли може бути доцільно використати підхід грошових потоків, вірогідний чи ймовірний?

Суб'єкт господарювання повинен визначити, де в моделях грошових потоків є ключові області невизначеності, і які могли б бути розумно можливі зміни в цих грошових потоках. Якщо суб'єкт господарювання має чіткий погляд на різні обґрунтовано можливі сценарії та виявляє, що йому складно визначити єдиний “найімовірніший” набір грошових потоків через значну невизначеність, може бути доцільно використати підхід до очікуваного грошового потоку, який з імовірністю зважує грошовий потік за сценаріями.

Якщо, однак, суб'єкт господарювання вважає, що у цих грошових потоках існує нижчий рівень невизначеності, або вважає, що сценарії зростання та зниження мають однакову ймовірність відхилення на той самий відсоток від базового випадку (тобто +/- 10%), то єдиний найбільш ймовірний підхід до грошових потоків із коригуванням облікової ставки для ризику невизначеності грошових потоків може бути розумним підходом.

Вплив пандемії на строки корисного використання активів

Якщо нещодавні події змінили стратегію використання чи утримання суб'єктом господарювання для будь-якого нефінансового, керівництво повинно переглянути терміни корисного використання цих активів, а також чи метод амортизації, що застосовується до них, залишається відповідним.

Цей перегляд також може знадобитися після тестування CGU або актив на знецінення.

Будь-які такі зміни обліковуються перспективно як зміна бухгалтерської оцінки.

Вплив на проміжну фінансову звітність

Показники зменшення корисності можуть з'явитися внаслідок економічних умов, спричинених поширенням COVID-19, і від суб'єкта господарювання може знадобитися провести перевірку на знецінення та визнати збиток від знецінення протягом проміжного періоду 2021 року.

Суб'єкт господарювання може визнати збиток від зменшення корисності протягом одного періоду, але в наступному періоді можуть бути ознаки того, що збиток від зменшення корисності, визнаний у попередньому періоді, може більше не існувати або зменшився.

У таких випадках МСБО 36 повідомляє, що збиток від зменшення корисності, визнаний у попередніх періодах для активу, відмінного від гудвілу, слід скасувати, якщо і тільки якщо відбулася зміна оцінок, які використовуються для визначення відшкодовуваної вартості активу з моменту останнього визнаного збитку від зменшення корисності.

Вплив на проміжну фінансову звітність

Збитки від знецінення гудвілу не можна скасувати, навіть якщо збиток був визнаний у проміжний період і умови покращилися до кінця року.

Наприклад, розглянемо ситуацію, коли показники знецінення гудвілу були виявлені у першому кварталі, що закінчився 31 березня 2021 року (1 квартал 2021 року), та суб'єкт господарювання провів додаткове тестування і визнав збиток від зменшення корисності у 1-му кварталі 2021 року. У четвертому кварталі 2021 року підприємство проводить щорічний тест на знецінення гудвілу. Цей тест показує, що умови покращилися з першого кварталу 2021 року і що деякі або всі збитки від знецінення, що виникли у першому кварталі 2021 року, не були б визнані на основі цієї останньої оцінки.

Вплив на проміжну фінансову звітність

Чи може суб'єкт господарювання у четвертому кварталі 2020 року відмінити частину або весь збиток від знецінення гудвілу, визнаний у першому кварталі 2021 року?
Відповідь - ні, через явну заборону в МСБО 36.

Ця заборона, судячи з усього, суперечить принципу МСБО 34 "Проміжна фінансова звітність", згідно з яким "періодичність звітування суб'єкта господарювання (річного, піврічного або квартального) не впливає на оцінку його річних результатів. Однак це протиріччя було виявлено Комітетом з роз'яснень МСФЗ, який опублікував тлумачення (IFRIC 10), що підтверджує, що збиток від зменшення корисності, визнаний стосовно гудвілу у проміжний період, не може бути скасований у наступному періоді.

Які заходи необхідно вжити керівництву?

Поміркуйте, чи є якісь показники знецінення для GGU компанії або активи, які тестуються окремо.

Зокрема, оцініть:

-вплив вжитих заходів щодо стримування впливу COVID-19 на бізнес компанії; та
- чи чисті активи перевищують ринкову капіталізацію.

Поміркуйте, чи відображають бюджети та прогнози грошових потоків наступне :

- прогнози центральних банків та інших міжнародних організацій щодо тривалості та тяжкості впливу COVID-19;

- пропозицію та попит на продукцію чи послуги CGU;

- спад економічної активності;

- вплив обмежень на транспорт, подорожі та карантини;

- вплив валютних курсів та цін на товари; та

- фінансові стимули, забезпечення ліквідності та фінансова підтримка з боку держави або міжнародних організацій, включаючи потенційні наслідки виходу .

Поміркуйте, чи були оновлені ставки дисконтування, використані в останніх оцінках, для відображення ризику на звітну дату.

Розгляньте можливість розкриття інформації про чутливість та розкриття інформації про ключові припущення.

20 серпня 2021

▶ Вебінар

МСФЗ: ОСНОВНІ ЗАСОБИ, ЗМЕНШЕННЯ КОРИСНОСТІ НЕФІНАНСОВИХ АКТИВІВ, ВПЛИВ COVID-19

Зареєструватися

Лектор

Олена АФАНАСЬЄВА

практикуючий аудитор із сертифікатами
CAP, CPA, DipIFR ACCA, фахівець з постановки МСФЗ,
викладач навчання на отримання Диплом ACCA DipIFR,
CAP/CPA з МСФЗ, досвід роботи з МСФО більше 15 років.

Дякуємо за увагу!

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua

uteka.ua